

Spelletjesreus gokt nu op de micro-computers om de enorme verliezen in de VS goed te maken. Atari concentreert zich op de gezinsmarkt en brengt praktische en flexibele systemen die mee kunnen groeien met de behoefte.

ATARI IN HET TEGENOFFENSIEF

Als er één computerbedrijf de klappen van een tegenvallende consumentenmarkt in de VS heeft gevoeld, dan is dat wel Atari. In totaal heeft men meer dan een miljard gulden verloren dit jaar, vooral omdat de groei van de videospelletjesafzet stagneerde. Men heeft zich bij Atari en het moederbedrijf Warner Communications wel even achter de oren gekrabt, toen dat allemaal duidelijk werd. Heel wat hoge heren van Atari zijn hun positie kwijtgeraakt en er is een drastische reorganisatie geweest. Maar nu heeft Atari dan weer een schone lei; er is een nieuwe baas, de heer Morgan, er zijn nieuwe en aantrekkelijke producten en het bedrijf gaat nu volop in de slag om de huiscomputermarkt. Daar was men al eerder actief, vooral in de VS, maar deze tweede aanval moet Atari weer terugbrengen bij de koplopers zoals Apple en Commodore. De basis daarvoor vormt een reeks huiscomputers, die weer helemaal bij zijn en qua prijs en prestaties voor niemand onderdoen.

Het eigen nest aan kan.

Het werd wel tijd dat Atari orde op zaken ging stellen. Het bedrijf was na de eerste successen met de videospelletjes een volstrekt eigen koers gaan varen. Ik herinner me de dure hobbys van topman Ray Kassar, die zich bij voorkeur per Rolls Royce liet vervoeren, ook toen het allemaal niet meer zo goed ging. Atari groeide in de topjaren van de videospelletjes zo snel, dat niemand meer precies wist hoe zijn stukje nog in het grote geheel paste. Dat gebrek aan coördinatie werd pas goed duidelijk, toen de markt wat begon terug te lopen. Met prachtige verhalen had men in de zomer van 1982 de inkopers van spelletjes nog weten over te halen fors meer te bestellen dan men eigenlijk nodig had, want anders zouden ze wel eens te kort kunnen komen. De echte markt, de consumenten die de spelletjes uiteindelijk moesten afnemen, ontweekte zich niet meer zo positief. Atari had echter op basis van de orders juist

flink geïnvesteerd in productiefaciliteit en voorraden en zat dus goed fout toen de afzet tegenviel. De orders werden ingetrokken en daarmee bleef Atari met de brokken zitten. De verliezen stapelden zich op en het bedrijf was eigenlijk ten einde raad.

Succesvolle reeks huiscomputers

Maar gelukkig had Atari zich al in de goede jaren gerealiseerd dat de wereld uiteindelijk wel iets meer zou vragen dan videogames. Men maakte al jaren een reeks huiscomputers, die in Amerika vrij succesvol waren. Deze machines blonken uit door hun gebruiksvriendelijkheid

De nieuwe 600 XL huiscomputer.

en door het grote aanbod aan software. Omdat een groot gedeelte daarvan ook nog op zgn "ROM-packs" stond, waren de Atari 400 en 800 ideaal voor kinderen. Het was jammer, dat de relatief goedkope 400 een aantal nadelen had. Zo was de geheugenuitbreiding beperkt tot 32 KB en was het membraan-toetsenbord voor langdurig gebruik onhandig. Hoewel deze machines in Nederland nooit officieel zijn ingevoerd, waaiden er wel eens wat over uit andere landen en er zijn in ons land zelfs een drietal Atari gebruikersclubs.

Peter Woodward

In Nederland is Atari tot nu toe voornamelijk als videospelletjesbedrijf in beeld geweest. Met Pac-Man wedstrijden heb-

ben ze het nieuws gehaald en als het niet om een wedstrijd ging, dan sleepten ze wel een of andere software-piraat voor de rechter. Een actief bedrijf, dat wel. In de Benelux heeft Peter Woodward de leiding. Peter is één van die toch wel zeldzame computermensen, die ook de achterkant van zijn produkt wel degelijk wil zien en laten zien. Hij heeft zich langzamerhand een ware reputatie verworven. Hij vindt dat Atari het in Nederland heel goed doet en wijst er op, dat men in de Benelux wel degelijk met winst heeft gedraaid. In feite heeft Atari buiten de VS altijd winst behaald. Het is alleen Amerika waar het opgeblazen ragegevoel en de overdreven verwachtingen, de "Hype" zoals Peter dat noemt, tot de verliezen hebben geleid.

Veel van de uitspraken van Peter Woodward halen de pers, vooral als hij cijfers over het aantal verkochte videospelmachines opdist. Micro/Info is zo vrij om hier toch wat commerciële smeerolie voor de klanten in te zien. Het gaat goed met de videospellen, maar we gaan echt niet naar een 40 videospellen per honderd huisgezinnen toe. Het is eerder zo, dat we in Nederland de volle groei hiervan niet hebben meegemaakt en nu het in de VS wat terugloopt gaan we heus niet op eigen kracht door. Peter Woodward

beseft dat ook wel en hij is al een tijd bezig om de bakens te verzetten. "We moeten onze voorspellingen misschien wat bijstellen, we zien nu de markt verschuiven naar huiscomputers. Maar daarvoor is de markt dan ook weer een factor groter dan voor de videogames. Wat dacht u van meer dan 100 huiscomputers per 100 gezinnen, die dingen worden echt razend populair de komende jaren." De manager van Atari-Benelux moet wel vechten tegen het spelletjesimage van Atari, de klanten nemen Atari nog niet serieus. "Ik geloof dat spelletjes een prima introductie voor serieuzer gebruik vormen, dus eigenlijk is er geen reden om van dat image af te komen," zegt hij; "maar de klanten zien dat nog niet zo." Hij zoekt naar wegen om de

computers naar gewone mensen te brengen. "Maar," zegt hij: "Daarvoor zijn goede en gebruiksvriendelijke computers nodig. Die moeten dan op een rustige manier gedemonstreerd worden en mensen moeten de tijd nemen om hun systeem te leren kennen. Direct maar gaan rammen op zo'n ding is eigenlijk onverstandig, er valt veel meer mee te doen dan de standaard spelletjes, maar dat vraagt wat geduld. Daarom is het zo jammer dat men zich bij de keuze van de computers voor het onderwijs beperkt heeft tot Nederlandse leveranciers. Zonder iets ten nadele van hen te zeggen, maar in de VS heeft Atari al jarenlang ervaring met onderwijscomputers." Het is duidelijk dat Peter Woodward graag mee had gedaan in de race om de Nederlandse onderwijs-computer en misschien heeft hij zelfs nu de hoop nog niet helemaal opgegeven.

Educatieve software

Voor al het enorme aanbod aan software – alleen al op educatief gebied heeft Atari een catalogus vol – is volgens hem enorm belangrijk. Een mooi systeem alleen is niet voldoende. Als voorbeeld van een unieke eigenschap van de Atari huiscomputer noemt hij het systeem om met de computer vreemde talen te leren. "Als men eenmaal geleerd heeft hoe een computer werkt – dat noemt men nu burgerinformatica – dan is er pas één stap gezet. Gebruiken we de computer ook bij andere vakken, daar gaat het uiteindelijk om.

Bij ons systeem kun je met een normale stereo-cassette recorder tegelijk de uitspraak van een vreemde taal, de schrijfwijze en andere aanwijzingen uit de computer toveren. Zeker in een land als Nederland, waar het talenonderwijs zo

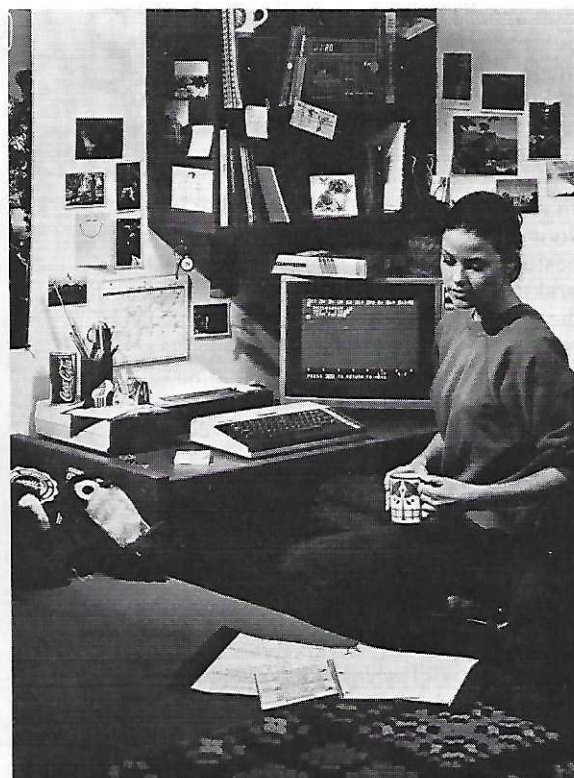
belangrijk is, kan de computer op die manier iedereen helpen."

Langzaam uitbreiden

Atari richt zich in ons land speciaal op de gezinsmarkt. Die is hier nog vrijwel onontgonnen en Atari heeft daar de produkten voor.

"Voor thuis willen we een aantrekkelijk uitziende reeks computers brengen, die zowel voor de beginner als voor de gevorderde gebruiker aantrekkelijk is: ontworpen voor de mensen die er mee omgaan. Geen kantoorcomputer voor thuis! De Atari-produkten moeten erg flexibel zijn, iedereen moet kunnen beginnen met iets dat bij zijn beurs past, maar dat later wel kunnen uitbreiden. En denk eraan, computers breiden hun invloedssfeer steeds uit. Communicatie met andere computers bijvoorbeeld is een volgende stap, ook voor thuis". Atari werkt nu al aan een reeks telecommunicatieprodukten zoals modems en telefoons met ingebouwde microprocessors, de Atarit serie.

Dat ziet men als de logische voortzetting van de huiscomputer. Communicatie met anderen of met andere computers is een volgende stap, waar Atari sterk in gelooft. Die Atarit produkten zijn voorlopig alleen gericht op de Amerikaanse markt, want de toelatingsprocedure van de Europese PTT's voor bv. modems is niet zo erg eenvoudig, Europa

Huiscomputers zijn ook geschikt als huiswerkhulp.

komt dus wat later. Men stelt hier zwaardere eisen aan kwaliteit en betrouwbaarheid dan in Amerika, waar de concurrentie op telefoongebied alles wat soepeler doet verlopen.

De toekomst van Atari

De afgelopen jaren heeft Atari, mede door de forse winsten in die tijd, kans gezien een aantal vooraanstaande wetenschappers aan zich te binden. Aangezien door het succes van het bedrijf en omdat ze de kans zagen om hun ideeën te realiseren, zijn bijvoorbeeld Dr. Alan Kay en Dr. Ted Hoff bij Atari gaan werken. De zeer creatieve Alan Kay kwam van het Xerox Research centrum in Palo Alto, waar hij aan de wieg stond van concepten als SmallTalk, van de draagbare computer die hij Dynabook noemde en van workstations als de Alto.

Ted Hoff, de ontwerper van de eerste 4004 chip van Intel houdt zich bij Atari meer met de korte termijn projecten bezig. Hij moet voor Atari de produkten uit de laboratoria tot verkoopbare zaken omvormen. In een gesprek dat Micro/Info met hem had bleek, dat hij als hardware-researcher helemaal is overgestapt naar het gebied van de toepassingen. Na de ontwikkeling van de chips kijkt hij nu vooral naar wat er met die dingen gedaan kan worden en welke software nodig is om ze in ons leven te integreren. De computerprogramma's met laboratoriumexperimenten voor op school, die Atari uitbracht (nog niet in ons land), zijn daar een voorbeeld van. Daarmee kunnen natuurkunde en scheikunde-proefjes worden nagedaan, zonder al die ingewikkelde laboratoriumapparatuur.

Spraakgestuurde videospelletjes hebben er een nieuwe dimensie bij.

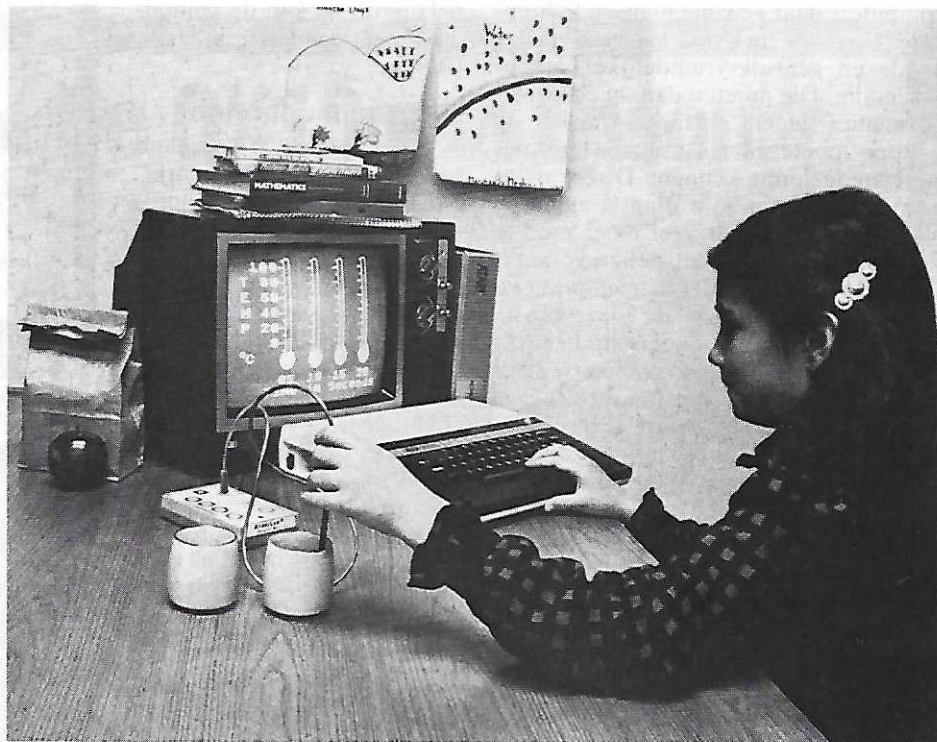
030 - 4094 4373 79

Een andere nieuwe manier om een computer te gebruiken is door spraakherkenning en spraaksynthese. De eerste spelletjes voor de kinderen die op deze manier werken, zijn inmiddels gedemonstreerd.

In Amerika zijn ze deze kerst al te koop voor de VCS videospelmachine. Spraakbestuurde spelletjes vormen een eerste praktische toepassing die voor bv. gehandicapten een nieuwe wereld kan ontsluiten. Atari werkt ook aan het gebruik van deze techniek voor onderwijs toepassingen. Dat is een van de aardige bijeffecten van de spelletjesrage, er zijn zoveel potentiële klanten voor, dat het de moeite loont ook moeilijke technische problemen aan te vatten. Het resultaat daarvan komt dan weer ten goede aan andere toepassingen van de computer.

L. S.

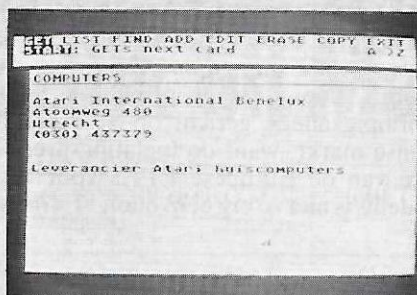
Natuurkunde-experimenten op de huiscomputer met Atarilab.

DE NIEUWE LIJN VAN ATARI

In Nederland gaat Atari nu een reeks huiscomputers voeren, die de aanduiding XL draagt. Voorlopig de 600 XL, de 800 XL en later nog de 1400 XL. Dat zijn de opvolgers van de 400/800, waarvan er in Nederland maar weinig zijn verkocht, maar in de VS ongeveer 600.000. De XL bouwt voort op de bestaande software en randapparatuur van de eerdere serie. Alle software modules passen er dan ook in. Een van de bezwaren tegen de oude modellen was het eigen operating systeem en de eigen Basic variant. Daar is men aan tegemoet gekomen door als optie een CP/M module bij de XL serie te leveren. Dat is technisch heel eenvoudig, in die module zit gewoon een eigen Z80 processor. Voor iemand die al veel randapparatuur heeft en bijvoorbeeld wil doorgroeien naar een zakelijke toepassing kan dit een uitkomst betekenen. De nieuwe spullen van Atari zien er aantrekkelijk uit en doen qua specificatie niet onder voor concurrerende producten.

De 1027 printer, die bij de XL past en daaraan via een daisychain vastzit (alle periferie aan elkaar gekoppeld als een bloemenslinger), is van een ongebruikelijk type. Het is geen matrixprinter en een letterwiel kun je het ook niet noemen. De letters zitten op een soort rol en daarmee kan relatief

snel afgedrukt worden. Voor 1099 gulden kun je geen wonderen verwachten en is 20 tekens per seconde een hele goede prestatie. Het resultaat lijkt op dat van een letterwiel, maar wie goed kijkt ziet dat de letters een beetje dansen op het papier, ze staan niet allemaal op een lijn. Voor correspondentie zeer goed te gebruiken (de internationale leestekens zijn er allemaal) en zeker beter dan de matrixprinters in deze klasse, maar voor brochures en boeken nog niet mooi genoeg. In combinatie met het (insteek-ROM) pakket Atariwriter is hiermee een praktisch en relatief goedkoop tekstbewerkingssysteem mogelijk.

De software voor het XL systeem is heel leuk. Atari heeft altijd uitgeblonken in het vinden van net iets leukere oplossingen voor gewone problemen. Het programma "Home filing mana-

ger" biedt de thuismanager een aardige manier om zijn gegevens, adressen, recepten, platencollectie of wat dan ook vast te leggen. Er zijn ook voor andere huiscomputers wel dergelijke programma's - Philips heeft b.v. het "familiegeheugen" voor de P2000 -, maar HFM blinkt uit door een leuke vorm (kaartjes met paperclips en al) en een erg logische manier van werken. Logisch dan wel voor de eigenaar zelf, want als je gewend bent aan de logica van een normale database, grijp je nogal eens mis in dit programma. Maar daar heeft de thuismanager geen boodschap aan. Hij leert vast snel en zeker door zijn elektronische kaartenbakjes heen te lopen. Ieder woord, dat hij op een van de 115 tot 700 kaartjes heeft staan (afhankelijk van de informatie per kaart) kan hij direct terugvinden. Even intikken en het menu aflopen en dan zoekt het programma zo de juiste kaart. Dit soort programma's zijn voor zakelijk gebruik echter niet erg geschikt. Je zit namelijk wel aan de beperking van het 40 tekens brede scherm vast en voor erg veel info is dat allemaal niet zo optimaal. Het belang van "Home filing manager" ligt ook meer in de kleine, huiselijke toepassingen en het geeft een goede basis om later eens met grote databases te gaan stoeien. Een aardig stukje huis-, tuin- en keukensoftware!